

SKŘIVÁNCI NA NITI

FILM JIŘÍHO MENZELA NA MOTIVY POVÍDEK
Z KNIHY BOHUMILA HRABALA JE ZPĚT V KINECH.

Během pražského jara byl schválen do výroby čtvrtý film Jiřího Menzela, inspirovaný motivy z povídek knihy Bohumila Hrabala *Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet*. Po povídce *Smrt pana Baltazara z Perliček na dně* (1965) a válečné tragikomedii *Ostře sledované vlaky* (1966), jež získala Oscara, šlo o další spolupráci nadějného filmaře a úspěšného spisovatele. *Skřivánci na niti* se odehrávají v kladenských ocelárnách, kam komunistický totalitní režim v období stalini-smu posílal na převýchovu politicky nepohodlné osoby. Bývalý prokurátor (Leoš Suchařípa) se setkává s holičem Kudlou (Ferdinand Krůta), mladým adventistou Pavlem (Václav Neckář) a jeho láskou Jitkou (Jitka Zelenohorská). Nad všemi bdí dozorce Anděl (Jaroslav Satoranský). Film satirizující politické represe z padesátých let putoval hned po svém dokončení na dvacet let do trezoru. Navíc z něj musela být odstraněna scéna se senilním ministrem Zdeňkem Nejedlým. Premiéra filmu *Skřivánci na niti* proběhla až v roce 1990 a v témže roce za něj na festivalu v Berlíně Menzel získal Zlatého medvěda.

Jiří Menzel (1938–2020)

Světově oceňovaný český režisér Jiří Menzel patřil k předním osobnostem československé nové vlny šedesátých let. S jemným lyrismem a citlivostí natočil mnoho oblíbených tragikomedii o každodenních radostech. Menzel se narodil 23. února 1938 v Praze. Po absolvování pražské FAMU, kde studoval společně s Věrou Chytilovou nebo Evaldem Schormem, natočil svůj první celovečerní film *Ostře sledované vlaky* (1966). Tragikomedie odehrávající se během nacistické okupace za druhé světové války získala Oscara pro nejlepší cizojazyčný film. Menzelův následující film, adaptace knihy Vladislava Vančury *Rozmarné léto* (1967), zahajoval filmový festival v New Yorku. *Skřivánci na niti* obdrželi Zlatého medvěda na Berlinale – kvůli zákazu filmu k tomu ovšem došlo až v době jeho premiéry v roce 1990, 21 let po jeho dokončení. Hořkosladká komedie *Vesničko má středisková* (1985) byla nominována na Oscara. Menzel patřil mezi časté adaptátory díla Bohumila Hrabala, ze kterého čerpal celkem pětkrát. Poslední hrabalovskou adaptací, *Obsluhoval jsem anglického krále* (2006) natočil devět let po Hrabalově smrti. Menzel zemřel v roce 2020.

O digitálním restaurování

Film *Skřivánci na niti* byl vyroben v roce 1969. Přestože byl tvůrčí tým nucen několik scén po dokončení filmu vystříhnout, jeho veřejné promítání bylo zakázáno. Premiéra se uskutečnila až v roce 1990. Při té příležitosti byly do filmu vráceny i vystřižené scény. K této verzi z roku 1990 směřovalo i digitální restaurování. Zdrojem pro digitalizaci byly originální negativ obrazu a originální negativ zvuku. Materiály jsou uloženy v Národním filmovém archivu.

Digitální restaurování tohoto filmu z daru paní Milady Kučerové a pana Eduarda Kučery realizoval Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary ve spolupráci s Národním filmovým archivem a Státním fondem kinematografie ve společnostech UPP a Soundsquare v roce 2021. Film byl digitálně restaurován za použití výstupů projektu NAKI DF13P010VV006 Metodiky digitalizace národního filmového fondu.

Československo 1969 • 95 min. • hraný, komedie • DCP • Blu-ray

Režie	Jiří Menzel
Scénář	Bohumil Hrabal, Jiří Menzel
Kamera	Jaromír Šofr
Střih	Jiřina Lukešová
Architekt	Oldřich Bosák
Hudba	Jiří Šust
Hrají	Vlastimil Brodský, Rudolf Hrušínský, Ferdinand Krůta, Václav Neckář, Jaroslav Satoranský, Leoš Suchařípa, Jitka Zelenohorská

